

2025 – havo Caribisch gebied – Advies CE Aardrijkskunde 1^e tijdvak

Let op! Het correctievoorschrift van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. De verantwoordelijkheid voor de correctie berust bij de examinerator en gecommiteerde.

Het betreft hier een **advies** bij het correctievoorschrift havo 2025. Dit advies is opgesteld door leden van de onderwijscommissie van het KNAG, op basis van de input van de regionale besprekingen. Het advies voor de vragen voor het deel Caribisch gebied (vragen 25 t/m 33) is opgesteld door de regionale KNAG-bespreking voor de Cariben. Alle input is zorgvuldig afgewogen en daar waar relevant opgenomen in dit advies. Als er bij een vraag niets is opgenomen in dit advies, dan verwijzen we naar het correctievoorschrift.

Opmerking: indien er in het correctievoorschrift sprake is van 'een juiste ...' dan zijn er meerdere antwoorden mogelijk. Deze worden verder niet genoemd, zie artikel 3.3 van het correctievoorschrift voor toelichting.

Vraag Migratie binnen en tussen macroregio's

1.	<i>Eerste bolletje:</i> - Een antwoord dat verwijst naar corruptie of instabiliteit alleen goed rekenen als uit het antwoord blijkt dat de migrant in gevaar is. <i>Tweede bolletje:</i> - Juiste redenen zoals droogte en hongersnood kunnen ook goed worden gerekend. Motieven geredeneerd vanuit het bestemmingsland en ketting- of volgmigratie niet goed rekenen.
2.	/
3.	<i>Eerste bolletje:</i> - Er zijn meerdere juiste oorzaken die binnen de periode 1600-1950 plaatsvinden, dit hoeft niet in de gehele periode hebben plaatsgevonden, zoals slavenhandel, ontdekkingsreizen, het verkondigen van religie en verbeterde transportmogelijkheden. Niet goed rekenen: industrialisatie. <i>Tweede bolletje:</i> - Toerisme, globalisering, verbeterde transportmogelijkheden niet goed rekenen.
4.	Er zijn meerdere juiste redeneringen, mits uitgegaan wordt van arbeidsmigratie (economische dimensie). <i>Eerste bolletje:</i> Antwoorden die ingaan op dat Nederlanders werkloos worden zijn feitelijk onjuist.

Vraag De geografie van de druiventeelt

5.	Een omgekeerde redenering vanuit christelijke landen mag ook goed worden gerekend.
6.	/
7.	<i>Eerste bolletje:</i> - Het juiste hoofdklimaat C met aanvulling -s of -f mag ook worden goed gerekend. <i>Tweede bolletje:</i> - Niet goed: alleen het noemen van de ligging aan zee.

8.	/
9.	/
10.	Zie artikel 3.3. Antwoorden die ingaan op gevolgen voor de handel op nationale/internationale schaal mogen ook worden goed gerekend, zie inleiding bron 4.
11.	<i>Tweede bolletje:</i> Redenering vanuit een toename van het aantal volwassenen ook goed rekenen.
12.	<i>Eerste bolletje:</i> - Het aankopen van buitenlandse kennis is een juiste uitwerking van investeringen in het buitenland. (Door aangekochte kennis) is China nu in staat om een luxeproduct als wijn te exporteren mag ook goed worden gerekend. <i>Tweede bolletje:</i> - Omschrijvingen van global shift en/of het opschuiven van China van semi-periferie naar centrumland mag als juiste uitwerking van het cv worden gelezen.
13.	/

Vraag De Taupo Vulkanische Zone in Nieuw-Zeeland

14.	/
15.	Zie aanvulling op het correctievoorschrift.
16.	<i>Tweede bolletje:</i> Het zinsdeel 'tegen de wind in' moet in het antwoord voorkomen.
17.	<i>Tweede bolletje:</i> Er moeten hier andere oorzaken worden genoemd dan 'contact met grondwater'.
18.	<i>Eerste bolletje:</i> De vorming van een caldera als oorzaak mag niet worden goed gerekend, want deze caldera bestond al in de 19^e eeuw, zoals blijkt uit de bron. (Er werd toen namelijk al zwavel gewonnen.)

Vraag Porto Central, een nieuwe haven in Brazilië

19.	/
20.	Een juiste redentatie die niet exact de drie stappen van het CV volgt, maar waar wel de drie juiste stappen uit te herleiden zijn, mag ook worden goed gerekend.
21.	<i>Uit de regionale bespreking bleek veel discussie, maar ons nadrukkelijke advies is om het CV te volgen.</i>

Vraag Ilha de Marajó

22.	/
23.	Antwoorden die ingaan op negatieve gevolgen van de biodiversiteit kunnen niet worden goed gerekend. Dit staat al in de vraag. Antwoorden die alleen ingaan op dat het kappen zorgt voor minder bescherming bij overstromingen niet goed rekenen, wel als uit het antwoord blijkt dat het gaat om een overstroming van de zee (bij stormvloed/tsunami).
24.	/
25.	/

Vraag Schuilen op Curaçao

26.	<i>Tweede bolletje:</i> Antwoorden waarin het effect van de corioliskracht wordt beschreven via de wet van Buys Ballot, zijn goed te rekenen, gezien hierdoor duidelijk wordt waarom er bij de evenaar geen orkanen kunnen ontstaan.
27.	
28.	<i>Tweede bolletje:</i> Antwoorden die haven in plaats van baaien bevatten mogen goed gerekend worden.
29.	<i>Eerste bolletje:</i> - Meer regen als oorzaak van versnelde chemische erosie; - Harde wind als factor die kusterosie versterkt; <i>Tweede bolletje:</i> Antwoorden die ingaan op de landinwaartse ecosystemen die door klimaatverandering kwetsbaar zijn ook goed rekenen. Bijv: stranden of duinen met bijvoorbeeld fofo-ti-bomen.

Vraag Het Caribisch gebied vanuit de economische dimensie

30.	
31.	<i>Tweede bolletje:</i> Antwoorden goed rekenen die aangeven dat de bouwsector op Sint Maarten is toegenomen door de groei van het toerisme.
32.	
33.	<i>Eerste bolletje:</i> Antwoorden die aangeven dat er geen leverancier meer is of het land formeel niet meer bestaat ook goed rekenen. Fraudegevoeligheid ook goed rekenen. <i>Tweede bolletje:</i> - Veel toeristen uit de VS betalen al in dollars - Er is veel handel met de Verenigde Staten;